

Zeytinleri sken Őirkete destek veren Tes-İŐ'e yanıt: "Çalışma hakkı çevre hakkından ayrı düşünülemez"

TES-İŐ YataĐan Őube Başkanının, İkizky'de zeytinlerin sökülmesine karşı çıkmayı "Çalışma hayatına saldırı olarak" değerlendirdi. Prof. Aykut Çoban: "Çalışma hakkı, yaşam hakkından ayrı olmaz".

FotoĐraf: İkizky Çevre Komitesi

zer AKDEMİR, *Evrensel Gazetesi*, 6 Nisan 2022,

<https://www.evrensel.net/haber/458686/zeytinleri-soken-sirkete-destek-veren-tes-ise-yanit-calisma-hakki-cevre-hakkindan-ayri-dusunulemez>

GeçtiĐimiz hafta Muğla Milas'a bağlı İkizky'de Yeniköy-Kemerköy Termik Santralinin daha önce kamulaŐtırılarak kendisine verilen alanda bulunan 18 zeytin ağacını skmesi tepkilere neden olmuŐtu. Tepkilerin ardından firma ertesi gün söktüğü zeytinlerin bir kısmını yerine yeniden dikti. Termik santralde örgütlü olan Tes-İŐ YataĐan Őube Başkanı

ve Türk-İş Muğla İl Temsilcisi Fatih Erçelik ise yazılı bir açıklama yaparak termikçi şirketin zeytin ağaçlarını sökmeye destek verdi. Zeytinlerin kömür sahasından kök bütünlüğü bozulmadan taşındığını, buna karşı çıkanların iftira suçu işlediğini savunan Sendika Başkanı, 3 bin 100 işçinin çalıştığı santrale kömür sağlanamazsa işçilerin de işlerinden olacağını ileri sürdü. Zeytinlerin sökülmesine karşı çıkılmasını “Çalışma hayatlarına bir saldırı olarak” niteleyen Erçelik, “Sendika olarak bugüne kadar sustuk, polemige girmemeye özen gösterdik ancak santrallerde üretimin durmasına neden olacak eylemlere de sessiz kalamayız” dedi.

Termik santralde çalışan işçilerin örgütlü olduğu Sendika Başkanının bölgede aylardır ekoloji mücadelesi verenlere karşı, firmanın tutumunu destekleyen açıklamasını Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde Kent, Çevre ve Yerel Yönetim Politikaları Ana Bilim Dalı Başkanı iken Barış Bildirisi’ni imzaladığı için KHK ile üniversiteden atılan Prof. Dr. Aykut Çoban’a sorduk.

"YAŞAMA VE ÇEVRE HAKLARINI SAVUNANLAR AYIPLANAMAZ"

Muğla İkizköy’deki zeytinliklerin termik santral şirketi tarafından sökülmesi sonrası gelişen tepkilere yönelik işyerinde örgütlü sendika firmanın tutumunu destekleyen bir açıklama yaptı. Sendikanın bu yaklaşımını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Dünyanın her yerinde sendikayla işveren arasındaki açının korunması, her şeyden önce işçilerin iktisadi, toplumsal ve ekolojik haklarının korunmasının ilk koşuludur. Sendika yöneticilerinin, sermaye sahipleriyle aynı dili konuştuklarında temsil etme iddiasında oldukları işçilerden kopmuş oldukları tüm açıklığıyla ortaya çıkar. Sendika yönetimiyle işveren arasında fark kalmadığında sendika yöneticilerinin bir inandırıcılığı da kalmaz. Bu bakımdan, sarı sendikalar bile işverenle aralarındaki çıkar farklılığına ilişkin bir görüntü vermek isterler ki işçiler arasında bir inandırıcılıkları olsun. İkincisi, işçilerin çalışma hakları öteki haklarından bağımsızmış gibi kabul edilemez. Çalışma hakkı, yaşam hakkından, çevre hakkından, örgütlenme hakkından, toplantı ve gösteri hakkından, düşünceyi açıklama hakkından ayrı düşünülemez. Çalışma hakkını korurken aynı zamanda öteki hakları korumak ve savunmak, hem sendikaların hem de toplumdaki öteki demokratik örgütlenmelerin ortak görevidir. Termik santral şirketlerine kömür sağlanacak diye halkın yaşama, çevre, örgütlenme, toplantı ve gösteri, düşünceyi açıklama hak ve özgürlükleri kısıtlanamaz, haklarını savunanlar ayıplanamaz. Üçüncüsü de, yaşam, kömür çıkarmaktan ve termik santralde kömür yakmaktan ibaret olmayacak

ölçüde geniş, derin ve bütünseldir. O yaşamın içinde insanların yanında doğada var olan, insan-olmayan öteki varlıkların haklarının da gözetilmesi, yaşam bütünlüğünün gereğidir. Nasıl ki çalışma hakkı ve öteki haklarımız konusunda duyarlıysak benzer biçimde zeytin ağaçlarının, orman ekosistemi içindeki varlıkların haklarının gözetilmesi konusunda da duyarlı olmak, insani bir zorunluluktur.

"EKOLOJİ MÜCADELESİNİ GERİLETMEK İÇİN SENDİKA YÖNETİMLERİNİ KARŞILARINA ÇIKARIYORLAR"

Bu örnekte olduğu gibi emek ve ekoloji örgütlerinin karşı karşıya getirilmesi/gelmesi meselesine nasıl bakmak lazım?

Ekoloji mücadeleleri Türkiye’de genişleyerek güçleniyor. Bu durum sermaye birikiminin içinde bulunduğu ya da geldiği evreyle de yakından ilgili. Birikimin lokomotifi olarak öne çıkarılan inşaat, enerji, madencilik sektörleri, doğrudan doğanın yağmalanması ve yıkımıyla gelişim gösterir. Ekoloji mücadeleleri de sermayenin yağma ve yıkımına karşı büyük bir direniş ve savunma sergiliyorlar. Ekoloji mücadelesini geriletmek için başvurulan yöntemlerden biri, o mücadelenin karşısına sendika yönetimlerini çıkarmaktır. Böylece sendikal bürokrasi, emekle ekoloji, çalışma hakkıyla yaşam ve çevre hakları arasında olmayan bir çelişki icat eder. Bu yöntemle, bir taşla birkaç kuş birden vuruyorlar. Sermayeye emek arasındaki gerçek çelişkiyi gizliyorlar. Sermayeye ekoloji arasındaki çelişkiyi de saklıyorlar. Sermayeye emeğin ve ekolojinin çelişkisini örtbas etmekle kalmıyor, çelişkiyi ters yüz edip emekle ekoloji arasında sanki bir karşıtlık varmışçasına bir aldatmacaya başvuruyorlar. Emekçilerin çalışma haklarını savunmuş gibi görünerek sermayenin yanında saf tutarken sermayeye karşı gelişen ekoloji mücadelesinin de de karşısına işçileri çıkartmaya çalışıyorlar. Süreç böyle işlediğinde hem emek hem de ekoloji mücadelesinin ikisi de sermayeye karşı mücadelesinde erozyona uğratılır, serpilip gelişmeleri engellenir.

"SORUN SENDİKALARDA DEĞİL EMEK VE EKOLOJİNİN ORTAK ÇIKARLARINI ÇARPITAN SENDİKAL YÖNETİMLERDEDİR"

Ekoloji örgütleri emek cephesinden gelen bu açıklamalara karşı nasıl bir tavır takınmalı sizce?

Sendika yönetimleriyle sendikalar arasında bir ayırım yapmak gerekli. Sendika, emekçilerin kolektif mücadele örgütüdür. Bir örgütlenme biçimi olarak sendika, ekoloji mücadelesinin örgütlenmesiyle ve talepleriyle çelişki yaratmaz. Sendika fikrine, kavramına, örgütlenmesine karşı düşmanca bir tutum geliştirme tuzağına düşülmemelidir. Sorun sendikal örgütlenmede değil, emek ve ekolojinin ortak çıkarlarını gizleyen ve çarpıtan sendikal yönetimlerdedir. Sendikal örgütlenmenin güçlenmesi, emek ve ekoloji mücadelelerinin ortaklaşa yararınadır. Sendikal yönetimlerin ekoloji mücadelesine karşı sermayenin sözcülüğüne soyunan tutumlarının deşifre edilmesi ve kınanması, yalnızca ekoloji mücadelelerinden beklenmemeli. Aynı zamanda ve aslında öncelikle bu görev, irili ufaklı sendika örgütlenmelerine, sendika konfederasyonlarına, sendikal, sendikasız emekçilere düşer. Çünkü, konuştuğumuz çelişki emekle ekoloji arasında değildir, sermayeyle emek/ekoloji arasındadır. Çünkü sermayenin neden olduğu ekolojik yağma ve yıkım, bunun sonucu olarak hava, su, toprak kirliliği, iklim değişikliği gibi sorunlar, en derin ve onarılmaz biçimde işçileri, emekçileri, çalışan sınıfları etkiler.